

Informatienota m.b.t. de rechten van de patiënt (cfr. Patiëntenrechtenwet + GDPR-rechten)

- De wet op de patiëntenrechten van 22 augustus 2002 verleent de patiënt een aantal rechten en omschrijft hoe de patiënt deze kan uitoefenen. Ook in de GDPR is sprake van een aantal rechten van de betrokkenen.
- Voor gedetailleerde informatie over:
 - patiëntenrechten, zie: <https://www.health.belgium.be/nl/brochure-patientenrechten>
 - GDPR of AVG, zie: <https://www.inami.fgov.be/nl/professionals/informatie-algemeen/Paginas/algemene-verordening-gegevensbescherming.aspx>

Welke rechten heb je als patiënt?

RECHT OP INFORMATIE

Als patiënt heb je recht op alle informatie die je een beter inzicht geeft in je gezondheidstoestand en de (vermoedelijke) evolutie ervan. Je hebt recht op de informatie in een duidelijke taal. Dat betekent dat men rekening moet houden met je leeftijd, je opleiding, je psychische draagkracht, ... Meestal zal je geïnformeerd worden door middel van een gesprek. Je kan echter ook vragen om die gegevens op papier te zetten. Bovendien kan je vragen dat de informatie ook aan je vertrouwenspersoon wordt meegedeeld.

RECHT OP GEÏNFORMEERDE TOESTEMMING

Je hebt als patiënt ook het recht om bij iedere tussenkomst van een zorgverlener je toestemming te geven of te weigeren. Het is belangrijk dat je deze beslissing weloverwogen kan nemen. Daarom moet de zorgverlener je vooraf en tijdig alle informatie geven die nodig is om een oordeel te kunnen vormen. Zo moet hij je bijvoorbeeld zo goed mogelijk inlichten over het doel, de neveneffecten en risico's van de behandeling. Als er voor een behandeling alternatieven bestaan, is de zorgverstreker verplicht die met jou te bespreken. Voorts moet hij je vooraf ook inlichten over de financiële gevolgen van de behandeling. Dit betekent dat hij je moet informeren over de kostprijs van de behandeling. Indien je weigert je te laten behandelen, moet de arts je op de hoogte brengen van de gevolgen van die beslissing. Met deze informatie kan je goed geïnformeerd een echte keuze maken.

RECHT OP WEIGEREN OF INTREKKEN

Op elk moment mag je je toestemming voor een voorgestelde of lopende behandeling weigeren of weer intrekken. Die beslissing moet opgenomen worden in het patiëntendossier. De zorgverlener is verplicht je te informeren over de gevolgen, maar hij moet je beslissing volledig respecteren. Je weigering tast op geen enkele manier je recht op kwaliteitsvolle zorg aan.

RECHT OP VRIJE KEUZE

Je hebt als patiënt ook het recht om zelf een beroepsbeoefenaar te kiezen. Je mag die keuze op elk moment herzien. Je keuzevrijheid blijft ook gelden wanneer je naar een andere beroepsbeoefenaar wordt doorverwezen. De wet geeft je ook het recht om een tweede beroepsbeoefenaar te raadplegen. Zo kan je een tweede advies over je gezondheid vragen of kan je van beroepsbeoefenaar veranderen wanneer je dat wil.

RECHT OP EEN PATIËNTENDOSSIER

Als patiënt heb je recht op een zorgvuldig bewaard patiëntendossier. In je patiëntendossier zitten alle documenten die te maken hebben met de professionele relatie tussen jou en de zorgverlener. Je hebt altijd het recht om je patiëntendossier in te kijken, maar je moet dat wel eerst aanvragen. Bij het inkijken van je dossier mag je je steeds laten bijstaan door jouw vertrouwenspersoon. Je mag de zorgverstreker ook een afschrift van (een deel van) je patiëntendossier vragen.

RECHT OM KLACHT NEER TE LEGGEN

Als je het gevoel hebt dat je patiëntenrechten niet gerespecteerd werden, kan je met je klacht terecht bij een ombudspersoon. De ombudspersoon beluistert je klacht, bemiddelt tussen de betrokken partijen en zoekt naar een bevredigende oplossing. Als er geen oplossing wordt bereikt, zal je geïnformeerd worden over mogelijke verdere stappen. Afhankelijk van de persoon of dienst waarover je een klacht hebt, kan je terecht bij een lokale ombudsdienst in het ziekenhuis of de federale ombudsdienst.

VERTROUWENSPERSOON

Bij het uitoefenen van je rechten als patiënt kan een vertrouwenspersoon je bijstaan. Een vertrouwenspersoon kan je bijstaan, maar kan niet in jouw plaats beslissen. Zo'n vertrouwenspersoon is iemand die je zelf kiest en die je heel eenvoudig kan aanduiden. De zorgverlener heeft dan ook tegenover je vertrouwenspersoon een aantal plichten. Als je informatie krijgt, kan je vragen om samen met je vertrouwenspersoon die informatie te ontvangen of kan je vragen dat de informatie aan je vertrouwenspersoon wordt meegedeeld. Als je weigert om zelf geïnformeerd te worden, moet de arts je vertrouwenspersoon informeren en moet hij je vertrouwenspersoon raadplegen vóór hij beslist om jou tegen je wil in toch te informeren. Wanneer de beroepsbeoefenaar je informatie onthoudt omdat hij denkt dat die informatie je gezondheid kan schaden, zal hij de informatie meedelen aan je vertrouwenspersoon. Als je je patiëntendossier wil raadplegen, mag je vertrouwenspersoon ten slotte samen met jou of met jouw toestemming het dossier inkijken. In het geval je vertrouwenspersoon een beroepsbeoefenaar is, mag hij ook de persoonlijke notities van de zorgverstreker inkijken.

VERTEGENWOORDIGER

In principe oefen je als patiënt zelf je rechten uit. Maar wanneer je bijvoorbeeld minderjarig bent, in coma raakt, dement wordt,... kan dat niet (meer). Wanneer je zelf niet (meer) bekwaam bent om je rechten uit te oefenen, zal een vertegenwoordiger dit doen. Je vertegenwoordiger kan al je rechten als patiënt uitoefenen. Hij wordt verondersteld steeds je wil te vertolken en op te treden in jouw belang als patiënt. Een beroepsbeoefenaar kan enkel in overleg met alle betrokken collega's afwijken van de beslissing van je vertegenwoordiger. Dat kan noodzakelijk zijn om je belangen als patiënt te vrijwaren, een bedreiging van je leven af te wenden of een ernstige aantasting van je gezondheid te voorkomen. Je vertegenwoordiger kan nooit ingaan tegen je uitdrukkelijke wilsverklaring, bijvoorbeeld wat het toelaten of weigeren van een behandeling betreft.

Welke rechten heb je in het kader van GDPR (AVG)?

RECHT VAN INZAGE

Iedere betrokkene geniet het recht op inzage en afschrift van de verwerkte persoonsgegevens (meer bepaald het patiëntendossier). De bepalingen van de wet van 22 augustus 2002 over de rechten van de patiënt blijven van toepassing.

RECHT OP RECTIFICATIE

Eenieder heeft het recht om te vragen dat onjuiste of onvolledige verwerkte gegevens worden rechtgezet of vervolledigd (bv. adres van de patiënt).

RECHT OP WISSEN VAN GEGEVENS (RECHT OP VERGETELHEID)

De gegevens van de persoon die dat vraagt, moeten zo snel mogelijk worden gewist. Als die gegevens aan derden zijn doorgegeven, moet die derden daarvan op de hoogte worden gesteld, zodat zij ze ook kunnen wissen. Dat recht is echter niet volledig van toepassing op de medische en klinische gegevens, waarvoor de bewaringstermijn blijft gelden. Er is eveneens een beperking van toepassing op verwerking die wordt uitgevoerd om redenen van algemeen belang op het gebied van volksgezondheid.

RECHT OP BEPERKING VAN DE VERWERKING

Eenieder mag, in specifieke gevallen, vragen om zijn gegevens niet te verwerken, waardoor enkel het recht blijft om die gegevens op te slaan. Om redenen van algemeen belang kan het echter noodzakelijk zijn om met de gegevens meer te doen dan ze enkel op te slaan.

RECHT OP OVERDRAAGBAARHEID VAN GEGEVENS

Eenieder mag vragen om zijn gegevens te verkrijgen (in een elektronisch, gangbaar en gestructureerd bestandsformaat) om dan van verwerkingsverantwoordelijke te kunnen veranderen.

RECHT VAN BEZWAAR

Behoudens in de bij wet vastgestelde uitzonderingen, mag eenieder weigeren dat zijn gegevens worden verwerkt.